

Anarşist Toplumsal Örgütlenme

Scott Nappalos

22.01.2021

İçindekiler

Günümüzde Anarşist Toplumsal Örgütlenme	6
---	---

Anarşizmin politik önerilerinin toplumsal hareketler üzerindeki rolünün tartışıldığı ve Latin Amerika'da ortaya çıkan ve sendikal hareketi etkileyen finalismo olarak adlandırılan politik akıma bir giriş niteliğindeki bu yazı, 14 Kasım 2017 tarihinde, ABD'de mücadele eden WSA'nın (Workers' Solidarity Alliance - İşçi Dayanışma İttifakı) yayın organı olan ideasandaction.info internet sitesinde yayınlamıştır. WSA özyönetime dayalı iş yeri örgütlenmeleri ve toplumsal hareketler oluşturmaya amaçlayan, anti kapitalist ve anti otoriter bir gruptur.(ç.n)

Sağın yükselişi ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda, sendikalarda ve seçimsel siyasi partilerde örgütlenen kurumsal solun bir alternatif sunmadaki acizliği, günümüz için can alıcı soruyu zorluyor: Devrim öncesi dönemde stratejimiz nedir? Devrimci sol ise, tarihin kırılma ve devrim anlarına odaklanıyor ve bunun bizi bugüne hazırlamak konusunda pek bir işlevi yok. Sömürülenler için devrimci bir yaklaşım getiren somut projeler ve uygulamalar olmaksızın, anarşizm ve sosyalizm soyut fikirler olarak kalır. Amerika Birleşik Devletleri'nde, yeni bir toplumsal gücün oluşturulmasında fayda sağlayacak, ülke çapında hiçbir toplumsal hareket yoktur. Direniş büyük ölçüde parçalanmış durumda ve çoğu zaman günlük yaşam mücadelelerinin içinden çıkmıyor ve yarı profesyonel bir aktivist alt kültür tarafından yürütülüyor. Öyleyse zorluk nereden başlayacağımız veya daha spesifik olarak son yirmi yılın bilgi, deneyim ve gruplarımızı aşarak daha geniş bir toplumsal harekete nasıl ulaşılacağıdır?

Bununla birlikte, düşmanca bir ortamda bulunan birbirine benzer radikallerin stratejik müdahaleler üzerine tartışmaya ve bunları geliştirmeye başladığı, anarşist hareketin altın çağından yararlanabileceğimiz bazı deneyimler var. Anarşizm içinde göz ardı edilen ve çok az bilinen bir tartışma, örgütlenmeye dair düalizm [ikili örgütlenme] ve birlikçilik olarak tanımlanan görüşler arasındaydı.¹ Bu anlaşmazlığın kökeni büyük ölçüde, buldukları dönemde işçi örgütlerinden bağımsız, ayrı anarşist siyasi örgütlerin var olmasını savunan dualistlerden geliyor. Bu, hem siyasallaşmış bir örgüt hem de sendika² olan bir işçi örgütleri modeli öneren liberter sendikalardaki siyasal örgüt karşıtı anarşistlerle çelişiyordu.

Anarko-sendikalistlerin, doğaları gereği siyasi örgütlenmeye karşı olduğu ve yalnızca sendikaları savundukları şeklinde tasvir anarşistlerin eksik bir yaklaşımdır. Eğer tutucu biçimde desteklenen bir şey varsa, o da şu politik örgütlerdir: Uluslararası İşçi Derneği'nin (IWA-AIT) eski başkanı Pierre Bresnard, İspanyol CNT'si (ilgi grupları ve yayımlar etrafındaki belirli kuruluşlar ve FAI aracılığıyla) ve çeşitli ülkelerdeki diğerleri ile birlikte IWA-AIT'in devrimci sendikaları. Hareketin daha yerli yerinde bir resmi, IWA-AIT örgütleri içinde (en az) dört farklı fikir olduğudur: Anarşizmi ve devrimi küçümseyen sınıf mücadeleciler sendikalizm (hem siyasi örgüt savunucularının, hem de siyasi örgütlenmeyi reddedenlerin dahil olduğu), daha baskın olan anarşizmden etkilenen ancak işçi sınıfının tek büyük sendikası [one big union] için mücadele eden devrimci sendikalizm tutumu, ayaklanmacılığa ve entelektüel faaliyetlere odaklanmış olan politik anarşistler ve çoğu okuyucunun büyük ihtimalle aşına olmadıkları dördüncü bir tutum.

Bu tutumu tanımlayabilecek daha iyi bir terim olmadığı için *anarşist toplumsal örgütlenme* diyeceğim. Bu tutumun unsurları, sendikalist hareketin tarihi boyunca var olmuş ve devamlılık göstermiştir, ancak özünü, yüzyılın başında Güney Amerika'nın devrimci işçi örgütlerinde bulmuştur. Özellikle Arjantin ve Uruguay'da, anarşist bir göçmen hareketi, ilk sendikaları kurarak ve sendikalar içindeki reformist çalışmaların, onları başarıya ulaştırma imkanından yoksun olduğu koşullarda bir politika geliştirerek, on

¹ Bu tartışma, 1919'da Alman Devrimi'nin yenilgiye uğramasının ardından, AUD ve AUD-E arasındaki bölünmelerle konsey komünistlerine yansıdı. Siyasi örgütlenmeyi reddeden bir grup oluşturmak için birleşik örgüt terimini benimsemişlerdir. Bu, işçilerin gündelik yaşam sorunları etrafından örgütlenmeyi reddetmeleri dışında ortaya koyduğum yaklaşıma benzerdir, ki bu o dönemde onları FAU'dan ayırmaktadır. Daha sonra AUD zayıflamış ve AUDE anarkosendikalizme yaklaşmış ve AUD içinde örgütlenen KAPD salt bir politik örgüte daha yakın bir hal almıştır. Düalistler tarafından, üniter örgütçü olarak nitelendirilen anarşistlerin yazılarında, üniter örgütlenme destek meselesini defalarca polemik konusu yaptıkları için üniter örgütlenmenin kafa karıştırıcı olduğu söylenebilir. Ancak onlar bununla, içlerinde her tür ideolojiden olan işçiler için tek bir birleşik örgütü destekleyen insanları kast etmişlerdi.

² Bu daha ayrıntılı olarak açıklanacak, ancak Solidarity Federation [SolFed], IWW ve bugünkü diğer devrimci sendikaların bazı üyeleri ile FORista sendikalarının geçmiş militanlarını ve ayrıca 1920'lerde yürütülen tartışmalarında, CNT'deki FORA fikirleriyle uyumlu akımları da kapsıyor.

yıllar boyunca işçi hareketine egemen oldu.³ Bu eğilim Arjantin'den Meksika'ya Latin Amerika çapında yayıldı ve doruk noktasında iken Avrupa ve Asya'daki sendikalist akımları da etkiledi. Gelişimi, değişen koşullar ve milliyetçi ve reformist muhalefetleri destekleyen siyasi tepkinin bir kombinasyonu ile kontrol edildi. Hem Arjantin hem de Uruguay, tüm bölgedeki sosyalistleri ve milliyetçileri desteklerken, özellikle anarşist hareketi hedef alan diktatörlüklerle birleştirilmiş işçi hareketini sınırlandırmak için dünyadaki ilk meşru kabul edilen işçi rejimlerine ve popülist reform projelerine maruz kaldı. El Río de la Plata'daki anarşist hareket 1930'larda ağır darbeler aldı ve gerilemeye başladı.

Özellikle Arjantin'de bulunan Federación Obrera Regional Argentina (FORA, Arjantin Bölgesel İşçi Federasyonu) teorisyenleri, siyasete oldukça etkili olan alternatif bir yaklaşım ortaya koydular. Arjantin [anarşist hareketi], belki de dünyadaki en güçlü anarşist hareket olarak İspanya ile kıyaslanabilir düzeydeydi ancak yine de bugün pek bilinmiyor. FORA adını, enternasyonalizm arzusundan alıyor ve radikal tarihteki en kusursuz devlet karşıtı ve milliyetçilik karşıtı akımlardan biri. FORA, Latin Amerika'da, FORU (Uruguay), FORP (Paraguay), FORCh (Şili) gibi benzer isimleri olan kardeş sendikalara ve Peru, Kolombiya ve Bolivya'daki bazı sendikalara ilham verdi. Hatta Meksika ve Şili'deki kurumsallaşmış yerel IWW örgütlerinin üyelerini, IWW'nin tarafsız sendikalizminden uzaklaştırarak kendi tarafına çekti.

FORA'nın fikirleri *finalismo* olarak bilinmeye başladı; İspanyolca'da *fines* amaç veya hedef anlamına geldiği ve FORA daha 1905 yılında bile anarşist komünizmi bir hedef haline getirdiği için bu şekilde adlandırılmıştır. Finalismo, geleneksel sendikaların ve politik örgütlerin anarşist toplumsal örgütlenme lehine reddedilmesiydi.⁴ FORA, sendikalarda, işçi sınıfını reformlara yönlendirme ve potansiyel olarak kapitalist çalışma ilişkilerini yeniden üretme eğilimini gördü. Onlar sendikaların, daha ziyade, yok etmeye çalıştığımız kapitalizmin bize bıraktığı kurumlar olduğunu savundular.⁵ Özellikle sanayi sendikalarında ortaya çıkan kapitalist işbölümü, devrimden sonra kapitalist toplumsal ilişkileri sürdürmek için bir dayanak olma potansiyeli sağlamaktadır. FORA [bu işbölümünün] dönüştürülmesi gerektiğini savunmaktadır.

*“Kapitalist ekonomik örgütlenmenin bir sonucu olarak sendikaların, zamanının ihtiyaçlarından doğan toplumsal bir fenomen olduğunu unutmamalıyız. Devrimden sonra yapısını korumak, onu ortaya çıkartan sebebi, kapitalizmi korumak anlamına gelecektir.”*⁶

Bu eleştirilerini, IWW gibi apolitik devrimci sendikalara ve hatta kapitalist toplumun yansıması olan direniş araçları olarak sendikaları, toplumun gelecekteki yapısının hücreleri olarak kullanmayı savunan anarko-sendikalizmin kendisine kadar genişletti. Amaçları, sınıf egemenliğini sürdürmek için inşa edilmiş bir toplumu, insan ihtiyaçlarını karşılamak için örgütlenmiş bir topluma dönüştürmekti. Bu var olan endüstri tarafından zehirlenen bir şeydi.

*“Devrimci sendikacılığa çok benzeyen anarko-sendikalist teori konusunda, bugün işçi hareketine yaklaşan ve hatta ona dahil olan birçok kişi kafa karışıklığı yaşıyor. Çünkü onlar sendikal faaliyetlere katılan tüm anarşistlerin otomatik olarak anarko-sendikalist olduğunu düşünüyorlar. Anarko-sendikalizm, özgülükçü devrimden sonra toplumun inşasını, aynı işçi sendikaları ve profesyonel birlikler aracılığıyla gerçekleştirmeyi hedefleyen bir teoridir. FORA, anarko-sendikalizmi açıkça reddeder ve bu anlayışın devrimci dönüşüm sonrasındaki toplumsal geleceği kuramayacağını savunur...”*⁷

FORA üyeleri, gündelik yaşamda sınıf mücadelesine dahil olurken, aynı zamanda sınıf mücadelesi ideolojisini reddettiler. İdeoloji olarak sınıf mücadelesi, Marksizmden miras kalan mekanik bir dünya görüşünün yansıması olarak görülüyordu. Bu nihayetinde, kapitalizmden kaynaklanan bölünmeleri pekiştirerek, devrimden sonra komünizmin inşasının önünde engel teşkil edecekti. Onlar, sınıf ve işçi kimli-

³ Solidarity Federation. (1987). Latin Amerika'da devrimci sendikalizm – Arjantin'de FORA <https://libcom.org/library/revolutionary-unionism-latin-america-fora-argentina>

⁴ Lopez Arango, E. Sendikalizm ve Anarşizm. Çeviri SN Nappalos. <https://libcom.org/library/syndicalism-anarchism>

⁵ Lopez Arango, E. (1942). Mücadelenin anlamları <https://libcom.org/library/means-struggle>

⁶ Lopez Arango, E. & de Santillan, DA. (1925). El anarquismo en el movimiento obrero. Pg. 32 http://www.portaloaca.com/images/documentos/El%20anarquismo%20en%20el%20movimiento_obrero2.pdf

⁷ La FORA Anexo 208., Pasajm SN Nappalos tarafından çevirisi. Alıntı Lopez, Antonio. Emek hareketinde FORA. Tupac baskısı, sf. 73-74

ğinin kapitalist ilişkilere fazlasıyla bağlantılı olduğunu ve güçlendirilmek yerine [bu kimliğe] saldırılması gerektiğini savundular.⁸

Foristalar, işçi örgütlerinden ayrılan politik örgütlere şüpheyle bakıyor ve onların tehlike teşkil ettiklerine inanıyorlardı. Bu tür örgütler, anarşist komünizm inşa etmeye yönelik uzun vadeli hedefin karşısında siyasi liderliklerini sürdürmeye aşırı değer verme eğiliminde olacaklardı.⁹ Politik anarşizm dünyası, günlük hayattan soyutlanmış entelektüel ve kültürel felsefelerden ibaret olarak görülüyordu. Oysa anarşist işçi hareketi ilham kaynağını, anarşist değerleri sömürülenlerin yaşanmış mücadeleleriyle birleştirmek olarak tanımlıyordu.

*“Devrimci bir siyasi parti [akım] olarak anarşizm, ana gücünden ve hayati unsurlarından yoksundur; anarşizm, doğal ortamında içtenlikle kaldığı oranda, daha fazla eylem ve propaganda gücü kazanacak bir toplumsal harekettir.”*¹⁰

FORA partizanları, var olanlar yerine; farklı bir işçi örgütü modeli ve anarşistler için farklı bir görev önerdiler. Kendi kendini yetiştirmiş parlak bir kişi ve fırıncı olan Emiliano Lopez Arango, işçiler için kurulmuş anarşist örgütler veya anarşist işçilerin örgütleri yerine, anarşist topluma ulaşmayı amaçlayan işçi örgütleri kurmamız gerektiğini vurguladı.

*“Bu felsefi veya politik anarşizmin karşısına, felsefi yönden anarşizmin herhangi bir sorunundan kaçınmayan, kişileri yalnızca bir fikrin destekçileri olarak değil, sömürülen ve tahakküm altına alınan insan grubunun parçası olarak ele alan bakış açımızı ve anarşist toplumsal hareket gerçekliğimizi ortaya koyuyoruz. Fikirlerimizle uyumlu bir sendikal hareket yaratmak için – anarşist işçi hareketi – işçilerin beyinlerine anlayamadıkları veya rutin önlemleri savunuların aleyhine olan fikirleri “tıkıştırmak” gerekli değildir. Sorun başkadır... Anarşistler, geleceğin fethi için mücadelede hareket eden savaştı bir güç olmamızı sağlayacak bir eylem aygıtı yaratmalıdır. Sendikal hareket, bu büyük tarihi görevi yerine getirebilir, ancak anarşist fikirlerden esinlenilmesi şartıyla.”*¹¹

Bu tutum, “anarşist sendikacılık” yani ideolojik olarak homojen işçi grupları oluşturmak şeklinde yanlış anlaşıldı veya yanlış tanıtıldı. Bununla birlikte FORA’daki işçiler, politik anarşist harekete çok az itibar ediyorlardı ve entelektüellerin işçilere dayattığı turnusol kağıtlarına inanmıyorlardı. Bunun yerine, 1905’ten itibaren anarşist komünizmi hedef olarak alan ve mücadeleleri ve işleyişleri yönünden anarşist ideallere dayanan bir örgüt kurdular.

İdeolojik bir örgüt olarak örgütlenmekle, anarşist bir yönelimle örgütlenmek arasında temel bir fark vardır. FORA’daki işçiler ikincisini yaratmaya çalıştı. Kaba ekonomizme ve sınıf mücadelesi ideolojisine karşı, mücadele yoluyla inşa edilen, ancak değerler ve fikirler tarafından yönlendirilen bir dönüşüm ve karşı-iktidar sürecini vurguladılar.¹² Sendikalist sendikaların gelecekteki toplumun tohumları olduğu fikrine karşı, kapitalizm içerisinde verilen mücadeleleri, sömürülenleri devrimci hedeflere hazırlamak için kullanmayı ve kapitalist düzenden devrim yoluyla radikal bir kopuş önerdiler.¹³

Bunu yaparak, Arjantin işçi sınıfını, bir dizi baskıcı ve düzenleyici güç onları ezene kadar, anarşizmin öncü ışığı altında örgütlediler. CNT, yaklaşık otuz yıl sonra liberter komünizm yaratma hedefini onaylayarak FORA’nın davasını takip edecekti ancak bu konulardaki kararsızlıkları (Manuel Azaretto gibi bazı foristaların öngördüğü)¹⁴ felaketle sonuçlanacaktı. CNT başlangıçta istikrarsız bir zafer kazandı, ancak kapitalizm içinde mücadele eden bir örgütten kapitalizm sonrası bir düzene nasıl geçileceği konusunda bocaladı.

⁸ Antilli, T. (1924). Lucha de clases y lucha social. <https://libcom.org/library/lucha-de-clases-y-lucha-social>

⁹ Lopez Arango, E., İşçi hareketinin siyasi liderliği veya ideolojik yönelimi <https://libcom.org/library/political-leadership-or-ideological-orientation-workers-movement>

¹⁰ Lopez Arango, E. & de Santillan, DA. (1925). El anarquismo en el movimiento obrero. Sf. 77 http://www.portaloaca.com/images/documentos/El%20anarquismo%20en%20el%20movimiento_obrero2.pdf

¹¹ a.g.e.

¹² Lopez Arango, E. The resistance to capitalism. <https://libcom.org/library/resistance-capitalism>

¹³ a.g.e., Mücadelenin anlamları

¹⁴ Azaretto, M. (1939). Kaygan Yamaçlar: İspanya’daki anarşistler. Mayıs-Haziran 2014’te İspanyolca orijinalinden Manuel Azaretto tarafından çevrilmiştir, Las Pendientes Resbaladizas (Los anarquistas en España), Editorial Germinal, Montevideo, 1939 <https://libcom.org/history/slippery-slopes-anarchists-spain-manuel-azaretto>

Günümüzde Anarşist Toplumsal Örgütlenme

FORA'nın kavrayışının başarısı, özgürlüğü nasıl elde ettiğimize odaklanmasıydı. Bu örgütlenme projeleri, günlük yaşamın etrafındaki mücadelelere odaklanır. Günlük mücadeleler içinde sürdürülen çalışmalar, katılımcıların anarşist ilkeler, hedefler ve taktiklerin kılavuzluğunda, belirli bir bağlamda birlikte gelişebilecekleri bir ortam yaratmayı hedefler. Fikirler; eylemlerin, fikirlerin ve değerlerin etkileşim içinde olduğu ve stratejik olarak bir araya geldiği bir uygulama süreci içerisinde gelişir. Bunlara sahip olunması ABD'deki yakın dönem anarşist ve özgürlükçü stratejilerin zayıflığıdır.

Hem siyasi örgütlerde hem de iş yeri örgütlenmelerinde anarşistler öneriyle, kendilerini bağımsız bir güç olarak ortaya koymakta başarısız oldular. Anarşist ideoloji, en fazla anlam taşıdığı ve olumlu katkılar için en yüksek potansiyele sahip olduğu alanlar olan günlük yaşam ve mücadelelerin dışında tutuldu. Bunun yerine, anarşistler genellikle örgütlenme çalışmalarını, kendi fikirlerine düşman sivil toplum kuruluşları, bürokratik sendikalar ve tarafsız örgütler içinde piyadeler olarak sürdürürken, ideoloji büyük ölçüde politik örgütlerin aksesuarı olarak kaldı. Bunlar, hedeflerimizi ilerletmeye dönük planlar veya kendi değerlerini gösteren bağımsız projeler olmadan gerçekleştirildi.

Sendikaların yapısı (meslek sendikacılığı ve endüstriyel sendikacılık) üzerine tartışmalara karşı belirtmiş olduğuma benzer biçimde¹⁵, ikili ve birleşik örgütlenme konusundaki ayrımlar önemli dersler taşıyor ancak daha temel meselelerin yerini alıyor. Söz konusu olan, devrim öncesi zamanlarda günlük mücadelelerde fikirlerimizin oynadığı roldür. Foristalar, bir yandan temel bir dönüşüm için sürekli ajitasyon yaparken, kapitalizm altında günlük yaşama itiraz etme pratiği ile vizyonumuz birleştiğinde olumlu bir rol oynadığını tespit ederken haklıydılar. Pek çok düalist, örgütsel biçime göre nerede ve nasıl ajitasyon yaptığımızın farklılaşacağı yönünde yapay bir ayrım empoze etmeye çalışırken bu noktaları gözden geçirir.

Yine de bu sorunlar, siyasi örgütlerin; strateji oluşturmak, anarşistlerin birlikte fikirlerini geliştirmelerine ve koordine olmalarına yardımcı olmak gibi olumlu roller oynamasını engellemez. Politik tartışmalarda, biçimler ve yapılar hakkında genelleme yapılarak konuşulması söz konusu olur, böylece bu tür tartışmaların bağlamsal ve tarihsel yönleri göz ardı edilir. Bir örgütün yapısından daha önemli olan, içinde bulunduğu dönemde, belirli bir bağlam ve çalışmada nerede durduğu ve sömürülenlerin gündelik mücadelelerinde var olmayı nasıl başardığıdır. Bu, bir dizi farklı projede farklı şekillerde olabilir.

Bugün böyle bir strateji, halihazırda sürmekte olan çalışmalara uygulanabilir. Dayanışma ağları, sendikalar ve topluluk grupları gibi mevcut örgütlerin üyesi olan militanlar, çalışmalarında anarşist bir program oluşturmanın yollarını bulmak için ağ kurmaya başlamalı, anarşizmin örgütler ve mücadeleler üzerindeki etkisini derinleştirmek için öneriler geliştirmeli ve anarşist bir toplumsal örgütlenme modeline doğru ilerlemelidir. Tecrübe ve gücümüzün artmasıyla birlikte, bu tür örgütlenmelerin gidişatına itiraz edebilir veya duruma bağlı olarak yenilerini oluşturabiliriz.

Mevcut siyasi örgütler de benzer şekilde anarşist sosyal örgütlenmeleri savunarak bu çalışmaya katkıda bulunabilir, mevcut örgütlenme projeleri içinde ajitasyona katkıda bulunabilir ve yeni projelerin yaratılması için işbirliği yapabilir. Bazı durumlarda bu, siyasi grupların yerel örgütlenmelerinin, kendi başarılarına yeni örgütlenme çabası içerisinde girmelerini gerektirebilir. İdeal olarak bu, diğer bireyler ve gruplarla bir diyalog süreci yoluyla gerçekleştirilecektir. Her biri tartışmayı etkileme kapasitesine sahip olmaktan fayda sağlayan ve [tartışmaya] toplumsal hareketler içinde açık bir güç olarak, gelişmekte olan anarşizmin yanında müdahale edebilecek olan en az üç ulusal çapta anarşist örgüt var. Bu durumun alternatifi, [tartışmanın] havada kalması, beceriksizce yürütülmesi ve büyük ölçüde toplumun gözünden kaçmasıdır.

Yeterli ilgi ve kapasitenin olduğu yerlerde yeni gruplar oluşturulmalıdır. İş yeri ağları, kiracı ve topluluk grupları, dayanışma ağları ve sendikalar, siyasi çalışmalarını uyumlu bir sosyal-politik projede birleştirmek isteyen az sayıdaki militanla oluşturulabilir. Amerika Birleşik Devletleri'nde böyle bir stratejinin uygulamaya konulması için, belki de Haymarket şehitleri ve onların anarko-sendikalist IWPA

¹⁵ Nappalos, SN. (2015), Ayrılıklarımızı parçalamak: zanaat, endüstri ve yeni bir toplum <https://iwwmiami.wordpress.com/2015/06/17/dismantling-our-divisions-craft-industry-and-a-new-society/>

[International Workingmen's Association – Uluslararası alışan İnsanlar Birlięi] günlerinden beri ciddi ölçekte bir girişimde bile bulunulmadı. Toplumun ruh halindeki 2008 krizinin getirdiği benzeri görülmemiş değişim, bu tür deneyleri acil değilse bile daha uygulanabilir hale getirdi. Bu meydan okumayı üstlenmek ve deneyimlemek bize kalmıştır. Yine de önümüzdeki birincil iş, mücadelecı bir devrimci anarşizmi az sayıdaki kendini adanmış militan tarafından uygulanabilen ve koordine edilebilen somut faaliyetlere dönüştürmenin yollarını bulmak ve bize mücadelenin sonraki aşamaları için bir köprü sağlamaktır.

Anarşist Kütüphane

Scott Nappalos
Anarşist Toplumsal Örgütlenme
22.01.2021

02.03.2021 tarihinde
<https://www.yeryuzupostasi.org/2021/01/22/anarsist-toplumsal-orgutlenme-scott-nappalos/> 'den
alındı.

Çeviri: Yeryüzü Postası
Çevirilen Kaynak: Anarchist Social Organization - Scott Nappalos

tr.anarchistlibraries.net